

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 12/1989-90 med anledning av vicetalman Jan-Erik Lindfors hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om utredning av alternativa möjligheter att hugfästa minnet av ålandsforskaren Carl Ramsdahl.

Landstinget har den 26 mars 1990 inbegärt kulturutskottets yttrande över nämnda motion. Utskottet, som i ärendet hört pensionerade rektorn Erik Sundberg, landskapsarkivarien Bjarne Henriksson, utbildningschefen Sten-Erik Abrahamson, rektorn Olle Holm, och fru Anna Ramsdahl, får med anledning härav anföra följande.

I motionen efterlyses en utredning om hur minnet av ålandsforskaren Carl Ramsdahl (1901-1986) kan hugfästas på lämpligt sätt.

Carl Ramsdahl erhöll i maj 1927 sin filosofie kandidatexamen från Helsingfors universitet. Efter att ha varit verksam som lärare ett antal år i Helsingfors och Uleåborg återvände han 1938 till Åland. Han anställdes vid tidningen Åland, men arbetade vid sidan om även som lärare. Efter Julius Sundbloms bortgång 1945 blev Carl Ramsdahl chefredaktör för tidningen. I september 1947 lämnade han sitt arbete som journalist och chefredaktör för att tillträda en tjänst som äldre lektor i historia vid Ålands lyceum. Han arbetade sedan som lärare fram till sin pensionering 1966. Vid sidan av sitt lärarvärv hade Carl Ramsdahl uppgifter inom många olika områden. Under tiden 1947-54 verkade han bl.a. som arbetarinstitutets första föreståndare (numera Medborgarinstitutet). År 1939 blev han intendent för Ålands kulturhistoriska museum, ett uppdrag han kom att inneha många år framöver. Från 1940-54 var han med ett års avbrott Ålands fiskarförenings ordförande. Carl Ramsdahl var också under åren 1967-74 medlem i laggranskningsnämnden, vilken hade till uppgift att språkligt granska landskapsstyrelsens framställningar.

Redan under Carl Ramsdahls barndom väcktes hans intresse för hembygden och dess historia, ett intresse han kom att bevara genom hela livet. Hans historiska intresse tog sig uttryck i att han sökte sig till arkiven, där han metodiskt och med stor energi gick igenom material inom olika områden bl.a. domböcker och skattehandlingar från 1500-talet ända fram till vår tid. Hans material finns idag deponerat i landskapsarkivet i sammanlagt 233 mappar. Carl Ramsdahl presenterade genom åren på ett lättfattligt sätt resultat av sin forskning i artiklar i tidningar

och tidskrifter. Dessutom förmedlade han sina forskarrön vid föreläsningar som var mycket uppskattade.

Carl Ramsdahl var medlem i den kommitté som tillsattes år 1970 för att planera utgivandet av det åländska folkets historia. Han åtog sig även att skriva del II, som utkom år 1988, alltså två år efter hans bortgång. Carl Ramsdahl var också en av initiativtagarna till Ålandsforskarna, vars uppgift är att befrämja och stöda forskning om och stimulera intresset för hembygden och dess historia. Carl Ramsdahl var otivelaktigt en betydelsefull person i det åländska kulturlivet och hans arbete och forskning kommer att vara till glädje och nytta för många i framtiden.

Utskottet anser i likhet med motionären att det finns anledning att hedra Carl Ramsdahls minne. I motionen föreslås t.ex. att ett stipendium bärande Carl Ramsdahls namn inrättas. Utskottet har erfårit att forsknings- och projektstipendier årligen finns att ansöka om hos Ålands högskola. För år 1990 finns sammanlagt 120.000 mark anslaget. Stipendier utses av högskoledelegationen som tillsätts av landskapsstyrelsen. Eventuellt kunde en del av denna stipendiesumma utdelas i Carl Ramsdahls namn under ett eller flera år. Utskottet anser dock inte att stipendiet bör begränsas till att omfatta enbart arkivstudier då antalet arkivstudier torde vara relativt litet och stipendiet på så vis skulle få en begränsad betydelse. Enligt utskottets mening borde ett stipendium till Carl Ramsdahls minne inrättas inom något av de områden han var verksam inom exempelvis historia eller pedagogik samt möjliggöra källstudier såväl inom som utanför landskapet.

Ett annat lämpligt sätt att hedra Carl Ramsdahls minne kunde vara att i samband med 100-årsminnet av hans födelsedag utge ett frimärke till hans minne.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget hemställer hos landskapsstyrelsen om en utredning av hur minnet av ålandsforskaren Carl Ramsdahl kan hufvästas på bästa sätt.

Mariehamn den 3 maj 1990

På kulturutskottets vägnar:

Barbro Sundback
ordförande

Carina Strand
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sundback samt ledamöterna Fagerholm, Lindeman, Nordberg och Öberg.